

בתוספתא פ"י, ואף שהרי כבר היתה גאולת מצרים בשעתה כשיצאו בני"מ ממצרים, וע"כ כנ"ל, שהוא חיוב מיוחד לחזור ולחדש כל מעשה יצי"מ שוב, וכאילו יצאו עתה ממצרים, יעו"ש. והנה ^{לדבר תחכמה} כבר פירשו לנו רבותינו שענין זה אינו בא מאליו, אלא נעשה זה על ידי קיום המצוות הקשורים בענין זה והוא פסח מצה ומרור, וחקק הבורא יתברך שמכח מעשה ^{הפסח} ומצותיו כהלכתו וההתבוננות בהם, מתחדש יסוד ענין יציאת מצרים, ועי"ז הוא שאפשר לראות עצמו כאילו יצא עתה כלשון הרמב"ם שם. ועי' בזה בס' דעת חכמה ומוסר

לאדמוח"ז זצ"ל (ח"א מאמר ל"ח ומאמר מ"א) שביאר דבר זה בארוכה שה"כאילו יצא" יושג רק ע"י מעשה המצוות, יעו"ש.

ומבואר שפיר לפי"ז דברי הספרי, דסד"א שכל המתגייר יהא מחוייב לעשות פסח מיד שע"ז יתחדש ^{ויתקיים בו כל ענין יצי"מ שהוא מיסוד} חלות שם ישראל, וע"ז צריך קרא לרבוויי דבגירותו לבד סגי לחול עליו כל תורת ישראל גמור וגם שם יוצא ממצרים כישראל גמור, ומעתה ה"ה כישראל לכל דבר, וגם שייך בו ענין קרבן פסח כשיקריבו בזמנו שתחול בו אז התחדשות יצי"מ בלילה זה וכמש"נ.

א"י"ח 1234567

ועל פי הנ"ל נראה לומר עוד, דהנה מצינו דגרים אין להם חלק בארץ, ומהאי טעמא תנן בריש ביכורים, הגר מביא ואינו קורא מפני שאינו יכול לומר לאבותינו, ועי' בתוס' בב"ב (פא. ד"ה למעוטי) דר"ת לא היה מניח לגר לברך ברכת הזימון ולומר אשר הנחלת לאבותינו, יעו"ש. ואפשר לפרש טעם הדבר, דגרים אין להם חלק בארץ, דהנה ביארנו ענין זה בכמה דוכתי דשיעבוד מצרים היה תנאי הכרחי ומעכב לקבלת התורה, וכדי שכלל ישראל יזכו לקבל את התורה היו צריכים להשתעבד במצרים, והיה זה תנאי מעכב.

[ובמקו"א ביארנו בזה מה שמבואר בדברי חז"ל (במכילתא ר"פ יתרו) לחד מ"ד דיתרו ובניו של משה באו לאחר מתן תורה, ונמצא דאליעזר וגרשום - בני משה, לא היו בשעת מעמד הר סיני, וצ"ב הענין מדוע לא זכו לכך, שהרי כל ישראל כולם היו במ"ת, ואף החולים שבהם נתרפאו ובאו, והיתה אחדות גמורה של כלל ישראל באותו מעמד, וא"כ מדוע נתגלגל הדבר שבני משה לא זכו לכך, והוא פליאה גדולה. ויתכן לבאר עפ"י הנ"ל, דהנה מפורש ג"כ בדברי חז"ל שם דבני משה לא היו בשיעבוד מצרים, שלאחר

שפגש משה את אהרן במדבר בדרך למצרים, שלח משה את אשתו ובניו למדין, וא"כ נמצא דגרשום ואליעזר לא עברו את שיעבוד מצרים, ומעתה זהו הטעם נמי שלא זכו להיות בשעת קבלת התורה, ^{שם} שלזה היה תנאי מעכב שהיו צריכים לעבור את שיעבוד מצרים, ואמנם זכו בתורה ככל הגרים שנתגיירו לאחר מתן תורה, אבל זכיית קבלת התורה בשעת מעמד הר סיני היה לזה תנאי מעכב רק ליוצאי שיעבוד מצרים, ודו"ק]. ויסוד דבר זה, הוא מה שאמרו חז"ל בברכות (דף ה.) שלשה דברים אינם נקנים אלא ע"י יסורים, תורה, ארץ ישראל, ועוה"ב. ונראה דהיסורים אשר בזכותם זכו כלל ישראל לתורה וא"י, זהו שיעבוד מצרים. ומעתה נראה דגרים שלא היו בשיעבוד מצרים, שוב לא זכו בחלק בארץ, וזהו הטעם דגרים אין להם חלק בארץ.

אמנם לפי"ז יש לעיין, דהנה ביחזקאל (מז כב-כג) מפורש דלעתיד לבוא

★ ★ ★

יטלו הגרים חלק בארץ וכמו שנאמר שם, "והיה תפילו אותה בנחלה לכם ולהגרים וגו', אתכם יפלו בנחלה בתוך שבטי ישראל והיה בשבט אשר גר הגר אתו שם תתנו נחלתו" וגו'. והרי שנתחדש בנבואה שלעתיד לבוא יטלו הגרים בחוך שבטי ישראל ויצטרפו הגרים לזכיית ולנחלת השבט אשר גרו אתם. אמנם צ"ב לפי"ד מדוע נשתנה טעם זה לעתיד לבוא ושוב נאמר דיטלו חלק בארץ, והלא עדיין לא עברו את השיעבוד שהוא תנאי הכרחי כדי לזכות בארץ. ונראה בזה, דהנה נאמר (מכה ז טו) "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". וביאורו, דבימי חבלי משיח יהיו נפלאות כימי צאתנו ממצרים, וזהו קושי מלחמת גוג ומגוג שיהיה קשה ^{אח"כ} כשיעבוד מצרים, וזהו אראנו נפלאות כימי מצרים. ומעתה נראה דהרי בחבלי משיח יהיו גם הגרים, ונראה שכזה יתקיים בהם היסורים והשיעבוד הנצרכים לזכיית הארץ, ולכן לעתיד לבוא שפיר יטלו חלק בארץ, ודו"ק.

להפסח, דהרי בפסוק (שמות יב ח) נאמר "ואכלו את הבשר בלילה ההוא", ובפשוטו קאי על ליל ט"ו שהוא ליל פסח, ואם כן לא יהיה שום קיום דין באם יאכלו להקרבן באחד משאר ימות השנה.

והנה בעיקר דברי הספרי צ"ב עוד, לפי הס"ד דכל גר הבא להתגייר צריך להביא קרבן פסח, והנה מדיני הפסח הוא גם שיאכל, ויש לדון אילו היה הגר צריך להביא פסח כשמתגייר, מתי היה אוכלו